

WYBRANE ULGI I UPRAWNIENIA DLA OSOBY O UMIARKOWANYM STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Niniejsza broszura stanowi jedynie materiał informacyjny i pomocniczy - nie stanowi oficjalnego źródła prawa.

Stan prawny na dzień: 01 stycznia 2021 r.

I. ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE

Zasiłek stały - przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej lub pozostającej w rodzinie, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego. Kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej: 701 zł. Kryterium dochodowe rodziny: stanowi iloczyn kwoty kryterium dochodowego, czyli kwoty 528 zł i liczby osób w rodzinie. Maksymalna kwota zasiłku stałego wynosi: 645 zł.

Zasiłek pielęgnacyjny - przysługuje, jeżeli niepełnosprawność powstała przed 21 rokiem życia (*Data powstania niepełnosprawności znajduje się w pkt: IV Państwa orzeczenia*) w kwocie: 215,84 zł miesięcznie. Zasiłek ten nie może być łączony z dodatkiem pielęgnacyjnym. Zasiłek wypłacany jest wyłącznie na wniosek strony – złożony we właściwym Ośrodku Pomocy Społecznej.

II. ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ

Pomoc w formie usług opiekuńczych/specjalistycznych usług opiekuńczych - przysługuje osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Świadczenia z pomocy społecznej są udzielane na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego bądź innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. Decyzje o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia wydaje się po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego.

III. REHABILITACJA ZAWODOWA

Dodatkowa przerwa w pracy

Osoba niepełnosprawna ma prawo do dodatkowej przerwy w pracy na gimnastykę usprawniającą lub wypoczynek. Czas przerwy wynosi 15 minut i jest wliczany do czasu pracy.

Dodatkowa przerwa nie narusza prawa do 15 minutowej przerwy wynikającej z ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 1320 z późn. zm.).

Czas pracy osoby niepełnosprawnej - nie może przekraczać 7 godzin na dobę i 35 godzin tygodniowo. Osoba niepełnosprawna nie może być zatrudniona w porze nocnej i godzinach nadliczbowych.

III. REHABILITACJA ZAWODOWA CD.

Wyjątek stanowią:

- 1) osoby zatrudnione przy pilnowaniu;
- 2) osoby zatrudnione, które same (*na swój własny wniosek*) o to wystąpią - po przeprowadzeniu (*i wyrażeniu zgody*) przez lekarza - badania profilaktycznego.

Stosowanie (*skróconych*) norm czasu pracy nie powoduje obniżenia wysokości wynagrodzenia.

Dodatkowy urlop

Osobie niepełnosprawnej przysługuje dodatkowy urlop wypoczynkowy w wymiarze 10 dni roboczych w roku kalendarzowym. Prawo do pierwszego urlopu osoba ta nabywa po przepracowaniu jednego roku po dniu zaliczenia jej do jednego z tych stopni niepełnosprawności.

Osobie niepełnosprawnej przysługuje prawo do zwolnienia od pracy (z zachowaniem prawa do wynagrodzenia):

- 1) na turnus rehabilitacyjny (*nie częściej niż raz w roku*) – maksymalnie do 21 dni roboczych;
- 2) na badania specjalistyczne / zabiegi lecznicze lub usprawniające oraz na uzyskanie zaopatrzenia ortopedycznego lub jego naprawę (*jeżeli czynności te nie mogą być wykonywane poza godzinami pracy*).

Maksymalny wymiar urlopu dodatkowego oraz przeznaczonego na turnus rehabilitacyjny nie może przekraczać 21 dni roboczych.

IV. FORMY AKTYWNOŚCI WSPOMAGAJĄCEJ PROCES REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Turnusy rehabilitacyjne - to zorganizowana forma aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku. Ich celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, m.in. przez nawiązywanie i poszerzanie kontaktów społecznych, rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu. Turnusy rehabilitacyjne odbywają się w grupach zorganizowanych liczących nie mniej niż 20 uczestników o podobnych potrzebach w zakresie rehabilitacji ze względu na rodzaj niepełnosprawności. Trwają co najmniej 14 dni. Każda grupa turnusowa ma opracowany program rehabilitacji odpowiedni do schorzeń uczestników, realizowany przy udziale kadry specjalistów. Dofinansowanie do pobytu (*co do zasady*) wynosi 27 % przeciętnego wynagrodzenia. Osobie z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności może być przyznane dofinansowanie do pobytu opiekuna (...)

IV. FORMY AKTYWNOŚCI WSPOMAGAJĄCEJ PROCES REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH CD.

(..) na turnusie, pod warunkiem, że lekarz we wniosku skierowania wyraźnie uzasadni konieczność pomocy opiekuna. W przypadku osoby niepełnosprawnej zatrudnionej w zakładzie pracy chronionej wynosi 20% przeciętnego wynagrodzenia. W przypadku szczególnie trudnej sytuacji życiowej osoby niepełnosprawnej, dofinansowanie może zostać podwyższone do 40% przeciętnego wynagrodzenia. W przypadku ograniczonych środków finansowych w danym roku w stosunku do istniejących potrzeb, PCPR może obniżyć wysokość dofinansowania, nie więcej jednak niż o 20% kwot, o których mowa w tabeli, albo przyjąć zasadę przyznawania dofinansowania raz na dwa lata.

Szczegółowe informacje uzyskają Państwo w PFRON-ie. (*Państwowym Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych [znajdującym się w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Będzinie]*).

Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz sprzęt rehabilitacyjny - pomocnicze - dofinansowanie ze środków PFRON. Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze ujęte są w katalogu, który jest załącznikiem do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r. poz. 1267 z późn. zm.). Znajdą tam Państwo limity finansowania każdego przedmiotu w ramach ubezpieczenia pokrywanego przez Narodowy Fundusz Zdrowia (NFZ) oraz wysokość udziału własnego wnioskodawcy w kosztach zakupu. Jeżeli potrzebują Państwo pomocy finansowej na pokrycie dopłaty do zakupu, należy zwrócić się do PCPR-u, który udzieli dofinansowania ze środków PFRON.

Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny - jest to sprzęt zalecony przez lekarza niezbędny do rehabilitacji w warunkach domowych, który nie jest objęty ubezpieczeniem zdrowotnym. Nie ma określonego katalogu sprzętów rehabilitacyjnych. PCPR może udzielić dofinansowania na sprzęt na wniosek osoby niepełnosprawnej poparty zaleceniami lekarza prowadzącego.

Wysokość dofinansowania wynosi do 80% jego kosztów, nie więcej jednak niż do wysokości pięciokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.

V. ULGA REHABILITACYJNA

Ulga rehabilitacyjna przysługuje: osobie niepełnosprawnej lub podatnikowi mającemu na utrzymaniu osobę (...)

V. ULGA REHABILITACYJNA CD.

(...) niepełnosprawną na cele rehabilitacyjne oraz cele związane z ułatwieniem wykonywania czynności życiowych. Przy czym osoba niepełnosprawna pozostająca na utrzymaniu podatnika – to osoba niepełnosprawna, której roczny dochód nie przekracza dwunastokrotności renty socjalnej (w wysokości obowiązującej w grudniu roku podatkowego), będąca dla podatnika: współmałżonkiem, dzieckiem własnym, dzieckiem przysposobionym, dzieckiem obcym przyjętym na wychowanie, pasierbem, rodzicem, rodzicem współmałżonka, rodzeństwem, ojczymem, macochą, zięciem lub synową. Przy czym do dochodów osoby niepełnosprawnej nie wlicza się świadczenia uzupełniającego, zasiłku pielęgnacyjnego oraz alimentów na rzecz dzieci: 1) małoletnich; 2) bez względu na ich wiek, które zgodnie z odrębnymi przepisami otrzymywały zasiłek (dodatek) pielęgnacyjny lub rentę socjalną; 3) dorosłych do ukończenia 25-go roku życia, uczących się w szkołach, o których mowa w przepisach o systemie oświaty i przepisach o szkolnictwie wyższym obowiązujących także w innych niż Polska państwach, jeżeli w roku podatkowym nie uzyskały dochodów podlegających opodatkowaniu według skali podatkowej lub dochodów z kapitałów pieniężnych opodatkowanych jednolitą 19% stawką podatku lub uzyskały przychody w ramach ulgi dla młodych, w łącznej wysokości przekraczającej 3089 zł, z wyjątkiem renty rodzinnej. **Wydatki nielimitowane** - odliczeniu podlega cała wydatkowana kwota. Są to wydatki poniesione m.in.: na: 1) adaptację i wyposażenie mieszkań oraz budynków mieszkalnych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności; 2) przystosowanie pojazdów mechanicznych do potrzeb wynikających z niepełnosprawności; 3) zakup i naprawę indywidualnego sprzętu, urządzeń i narzędzi technicznych niezbędnych w rehabilitacji oraz ułatwiających wykonywanie czynności życiowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, z wyjątkiem sprzętu gospodarstwa domowego; 4) zakup wydatnictw i materiałów (pomocy) szkoleniowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności; 5) odpłatny pobyt na turnusie rehabilitacyjnym; 6) odpłatny pobyt na leczeniu w zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego, pobyt w zakładzie rehabilitacji leczniczej, zakładach opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych oraz odpłatność za zabiegi rehabilitacyjne; 7) opłacenie tłumacza języka migowego; 8) kolonie i obozy dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej; 9) odpłatny, konieczny przewóz na niezbędne zabiegi leczniczo-rehabilitacyjne: karetką transportu sanitarnego oraz innymi niż karetka środkami transportu sanitarnego; 10) odpłatne przejazdy środkami transportu (...)

V. ULGA REHABILITACYJNA CD.

(...) publicznego związane z pobytem: na turnusie rehabilitacyjnym, w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego, zakładach rehabilitacji leczniczej, zakładach opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych, na koloniach i obozach dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

Wydatki limitowane - kwotę przysługującego odliczenia oblicza się z uwzględnieniem „górnego” lub „dolnego” limitu kwotowego. Należą do nich wydatki poniesione na: 1) opłacenie przewodników osób niewidomych – maksymalna kwota odliczenia w roku podatkowym wynosi 2280 zł; 2) utrzymanie psa asystującego, o którym mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 426 z późn. zm.) tj.: odpowiednio wyszkolonego i specjalnie oznaczonego psa, który ułatwia osobie niepełnosprawnej aktywne uczestnictwo w życiu społecznym – maksymalna kwota odliczenia w roku podatkowym wynosi 2280 zł; 3) używanie samochodu osobowego stanowiącego własność podatnika mającego na utrzymaniu osobę niepełnosprawną albo dzieci niepełnosprawne, które nie ukończyły 16. roku życia – maksymalna kwota odliczenia w roku podatkowym wynosi 2280 zł; 4) leki, jeśli lekarz specjalista stwierdzi, że osoba niepełnosprawna powinna stosować określone leki stale lub czasowo. W tym przypadku odliczeniu podlegają wydatki w wysokości stanowiącej różnicę pomiędzy wydatkami faktycznie poniesionymi w danym miesiącu a kwotą 100 zł.

Odliczeniu nie podlegają wydatki (chociażby wymienione w katalogu), które w całości zostały sfinansowane ze środków zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych, zakładowego funduszu aktywności, PFRON lub ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia, zakładowego funduszu świadczeń socjalnych albo w całości zostały zwrócone podatnikowi w jakiegokolwiek formie.

VI. 50 % ULGA W OPŁACIE PASZPORTOWEJ

- 50 % ulga w opłacie za wydanie paszportu przysługuje osobom niepełnosprawnym, a także współmałżonkom tych osób, pozostającym na ich wyłącznym utrzymaniu.

VII. ULGOWE BILETY DO MUZEÓW NARODOWYCH

- na podstawie legitymacji dokumentującej stopień niepełnosprawności, osobom niepełnosprawnym przysługuje ulga w opłacie za wstęp do muzeum.

VIII. ULGOWE PRZEJAZDY ŚRODKAMI PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO

Do ulgi 78% przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego oraz autobusowego są uprawnione: niepełnosprawne dzieci (...)

VIII. ULGOWE PRZEJAZDY ŚRODKAMI PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO CD.

(...) i młodzież (do 24-go roku życia lub studentki do 26-go roku życia), a także jedno z rodziców lub opiekun. Uprawnienie to obejmuje wyłącznie przejazd z miejsca zamieszkania lub miejsca pobytu do przedszkola, szkoły, szkoły wyższej, placówki opiekuńczo-wychowawczej, placówki oświatowo-wychowawczej, specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego, specjalnego ośrodka wychowawczego, ośrodka umożliwiającego dzieciom i młodzieży spełnianie obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, ośrodka rehabilitacyjno-wychowawczego, domu pomocy społecznej, ośrodka wsparcia, zakładu opieki zdrowotnej, poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, a także na turnus rehabilitacyjny i z powrotem. Do ulgi 37 % przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego oraz autobusowego, na podstawie biletów jednorazowych lub miesięcznych imiennych są uprawnione osoby niewidome. Do ulgi 95% jest uprawniony przewodnik lub opiekun towarzyszący osobie niewidomej w podróży (wyłącznie na podstawie biletów jednorazowych).

IX. ULGOWE PRZEJAZDY KOMUNIKACJĄ MIEJSKĄ (ZTM)

Do przejazdów bezpłatnych uprawnione są dzieci i młodzież niepełnosprawna do 18-go roku życia, na podstawie legitymacji osoby niepełnosprawnej oraz osoby zaliczone do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności oznaczonego symbolem przyczyny niepełnosprawności: 04-O (choroby narządu wzroku) – na podstawie legitymacji osoby niepełnosprawnej a także opiekunowie tych osób w przypadku gdy towarzyszy tej osobie w podróży – na podstawie dokumentu poświadczającego uprawnienia osoby niepełnosprawnej.

WAŻNE ADRESY ORAZ TELEFONY:

- Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Będzinie (PZOoN) ul. Ignacego Krasickiego 17 42-500 Będzin. Tel.: (32) 368-08-04
- Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie Śląskim (WZOoN) ul. Powstańców 41a 40-024 Katowice. Tel.: (32) 207-78-15
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Będzinie (PCPR) ul. Ignacego Krasickiego 17 42-500 Będzin. Tel.: (32) 267-81-08
- Powiatowy Urząd Pracy w Będzinie (PUP) ul. Ignacego Krasickiego 17 42-500 Będzin. Tel.: (32) 729-59-41
- Urząd Skarbowy w Będzinie (US) ul. Józefa Retingera 1 42-500 Będzin. Tel.: (32) 762-77-00
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Będzinie (MOPS) ul. 11 Listopada 1 42-500 Będzin. Tel.: (32) 296-21-31
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeladzi (MOPS) ul. 17 Lipca 27 41-250 Czeladź. Tel.: (32) 265-14-42
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojkowicach (MOPS) ul. Jana III Sobieskiego 125 42-580 Wojkowice. Tel.: (32) 769-50-80
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławkowie (MOPS) ul. Kościelna 11 41-260 Sławków. Tel.: (32) 260-82-28
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Siewierzu (OPS) ul. Zwirki i Wigury 16 42-470 Siewierz. Tel.: (32) 649-94-90
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobrownikach (OPS) ul. Kościuszki 25C 42-584 Dobieszowice. Tel.: (32) 287-78-63
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Psarach (OPS) ul. Szkolna 100 42-512 Psary. Tel.: (32) 267-22-62
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Mierzęcicach (OPS) ul. Wolności 46A 42-460 Mierzęcice. Tel.: (32) 284-23-83